

Kohezijski e-kotiček

November, št. 84

Obvestila

Aktualni razpisi

Projekti

Obzorje 2020

Predstavitev projektov

Krožno gospodarstvo

www.eu-skladi.si

OBZORJE 2020

Kaj je Obzorje 2020?

Obzorje 2020 (**Horizon 2020**) je okvirni program EU za raziskave in inovacije v obdobju 2014-2020. Je nadaljevanje 7. okvirnega programa (7. OP ali FP7 – 7th Framework Programme), ki se je iztekel konec leta 2013. Je najpomembnejši finančni instrument izvajanja vodilne pobude Unije inovacij ter Strategije Evropa 2020 s ciljem dvigniti konkurenčnost EU do leta 2020.

Finančna sredstva programa so namenjena raziskavam in inovacijam s ciljem ustvarjati gospodarsko rast in zagotoviti nova delovna mesta v Evropi. Skupna vrednost finančnih sredstev, ki so namenjena tem aktivnostim, je skoraj 80 milijard EUR za celotno obdobje.

Jedro programa Obzorje 2020 predstavljajo **3 stebri**: odlična znanost, konkurenčna industrija in reševanje družbenih izzivov, znotraj katerih so naslednje tematske prioritete:

Poleg zgoraj navedenih stebrov tvorijo Obzorje 2020 še naslednji sklopi: EIT (European Institute of Innovation & Technology – Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo), Spodbujanje odličnosti in povečevanje udeležbe, Znanost z družbo in za njo, Euratom in Skupno raziskovalno središče (JRC).

Odlična znanost

- Evropski raziskovalni svet/ ERC
- Prihodnje in nastajajoče tehnologije/FET
- Ukrepi "Marie Skłodowska-Curie"
- Raziskovalne infrastrukture

Konkurenčna industrija

- LEIT: IKT, NMBP, Vesolje
- Dostop do tveganega kapitala
- Inovacije v MSP

Družbeni izzivi*

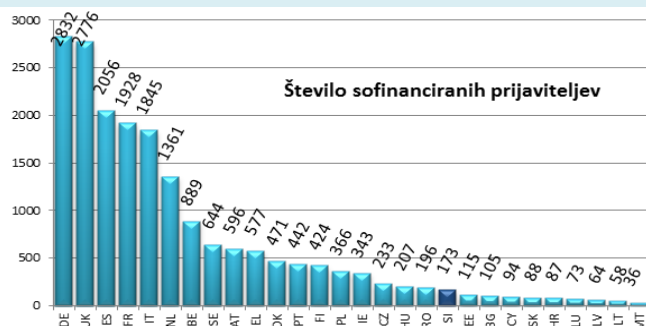
- SC1, SC2, SC3, SC4, SC5, SC6, SC7

*podrobnejše opise družbenih izzivov najdete v seznamu kontaktov

Uspešnost Slovenije

(Vir: eCORDA; podatki do dne 15. 7. 2015)

Grafikon prikazuje število sofinanciranih udeležencev po državah (EU-

Glede na finančni razrez Obzorja 2020, kjer je 29,7 mrd EUR namenjeno družbenim izzivom, 24,4 mrd EUR odlični znanosti in 17 mrd EUR konkurenčni industriji, je bilo pričakovati, da bo največ projektov sofinanciranih ravno iz stebra Družbeni izzivi, kjer je slovenskim prijaviteljem uspelo pridobiti 17,4 milijonov EUR za 64 projektov.

Iz stebra Konkurenčna industrija so slovenski udeleženci pridobili 14,2 milijona EUR za 38 projektov; 19 s področja IKT, 10 s področja NMBP*, 4 s področja Vesolje in 5 s področja presečnih tem, znotraj tega stebra. Iz stebra Odlična znanost je bilo preko 3 FET*, 11 MSC* in 5 projektov raziskovalnih infrastruktur pridobljenih 3,7 milijona EUR.

1607 SI prijaviteljev

1234 veljavnih SI predlogih projektov

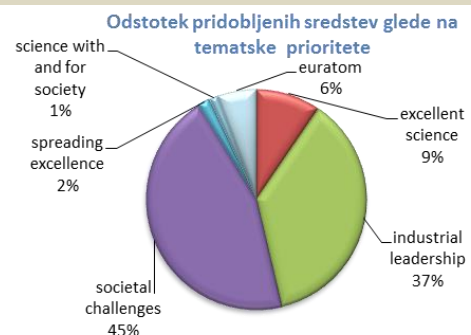
173 SI udeležencev

128 podpisanih pogodb o sofinanciranju

38,2 M€ pridobljenih sredstev EK v SI projektih

11,33 % uspešnost glede na prijavitelje (EU-28:

14,79 %)

V sklopu Spodbujanja odličnosti in povečevanja udeležbe je bilo med 2 projekta razdeljenih 0,7 milijona EUR, v sklopu Znanost z družbo in za njo je bil sofinanciran 1 projekt, na področju Euratom pa so 4 projekti prejeli sofinanciranje s strani EK v višini 2,2 milijona EUR.

*kratice najdete v seznamu kontaktov

Predstavitve iz informativnega dneva na temo razpisov Obzorja v letih 2016 in 2017 najdete **tu**.

www.eu-skladi.si

11/2015

OBZORJE 2020

Mreža nacionalnih kontaktnih oseb

Bistveni del izvajanja Obzorja 2020 tvorijo strokovne podporne službe, ki delujejo na nacionalni ravni, to so Nacionalne kontaktne osebe (NKO). Te zagotavljajo, da je Obzorje 2020 znano in zlahka dostopno vsem potencialnim prijaviteljem, ne glede na področje ali discipline. Nacionalne kontaktne osebe obstajajo v vseh 28 državah članicah EU.

Imenuje jih minister odgovoren za znanost, njihova naloga pa je zagotavljanje naslednjih osnovnih storitev:

- usmerjanje pri izbiri ustrezne teme Obzorja 2020 in ustreznega ukrepa,
- posvet o upravnih postopkih in pogodbenih vprašanjih,
- pomoč pri pripravi projektnega predloga,
- distribucija dokumentacije (obrazcev, navodil, priročnikov,...),
- pomoč pri iskanju partnerjev.

Mrežo NKO v Sloveniji koordinira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ). Vsako od področij Obzorja 2020 pokriva nacionalna kontaktna oseba, ki je vstopna točka za informacije.

Koordinator NKO

mag. Peter Volasko; peter.volasko@gov.si

Pravne in finančne zadeve

Mojca Boc; mojca.boc@gov.si

Evropski raziskovalni svet (ERC)

dr. Andreja Umek Venturini; andreja.umek-venturini@gov.si

Prihodnje in nastajajoče tehnologije (FET)

Andrej Ograjenšek; andrej.ograjensek@gov.si

Ukrepi »Marie Skłodowska-Curie (MSCA)«

Petra Tramte; petra.tramte@gov.si

Raziskovalne infrastrukture

dr. Albin Kralj; albin.kralj@gov.si

Dostop do tveganega kapitala

mag. Alenka Marovt; alenka.marovt@gov.si

Inovacije v MSP

dr. Igor Milek; igor.milek@spiritslovenia.si

Informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT)

dr. Andreja Umek Venturini; andreja.umek-venturini@gov.si

Nanotehnologije, napredni materiali, biotehnologije, sodobne proizvodnje in predelave (NMBP)

Doroteja Zlobec; doroteja.zlobec@gov.si

Vesolj (Space)

dr. Ivan Skubic; ivan.skubic@gov.si

Zdravje, demografske spremembe in dobro počutje → SC1

mag. Tatjana Švajger; tatjana.svajger@gov.si

Prehranska varnost, trajnostno kmetijstvo in gozdarstvo, morske in pomorske raziskave ter raziskave celinskih voda in biogospodarstvo → SC2

mag. Marta Šabec; marta.sabec@gov.si

Zanesljiva, čista in učinkovita energija → SC3

mag. Milena Černilogar Radež; milena.cernilogar-radez@gov.si

Pameten, okolju prijazen in integriran prevoz → SC4

dr. Fedor Černe; fedor.cerne@gov.si

Podnebni ukrepi, okolje, učinkovita raba virov in surovin → SC5

Petra Žagar; petra.zagar@gov.si

Evropa v spreminjajočem svetu – vključujoča, inovativna in razmišljujoča družba → SC6

dr. Davor Kozmus; davor.kozmus@gov.si

Varne družbe – varovanje svobode in varnosti Evrope in njenih državljanov → SC7

dr. Davor Kozmus; davor.kozmus@gov.si

Spodbujanje odličnosti in povečevanje udeležbe

dr. Meta Dobnikar; meta.dobnikar@gov.si

Znanost z družbo in za njo (SWaFS)

mag. Peter Volasko; peter.volasko@gov.si (začasno)

Euratom

mag. Igor Grlicarev; igor.grlicarev@gov.si

Skupno raziskovalno središče (JRC)

Tina Ušaj; tina.usaj@gov.si

THE FRAMEWORK PROGRAMME FOR RESEARCH AND INNOVATION

HORIZON 2020

O Obzorju 2020 tudi na [videu](#).

Prispevek pripravila: Petra Žagar

Predstavitev projektov

Odbor za spremljanje izvajanja evropske kohezijske politike – 2. redna seja

Člani odbora so se na 2. redni seji 10. 11. 2015 v vili Vipolže seznanili z normativnim okvirjem za dejanski začetek izvajanja programskega obdobja 2014–2020 in objavo prvih razpisov ter podrobnostmi na sistemskem nivoju. Predstavljene so bile aktivnosti na področju predhodnih pogojenosti, Slovenske strategije pametne specializacije ter potrjen Načrt vrednotenja izvajanja Operativnega programa evropske kohezijske politike v Sloveniji v obdobju 2014–2020. Članom so bile predstavljene tudi aktivnosti na področju komuniciranja, makroregijske strategije EU in teritorialnega sodelovanja 2014–2020.

V nadaljevanju so predstavljeni primeri dobrih praks, ki so si jih v okviru Odbora za spremljanje ogledali tudi predstavniki Evropske komisije.

Celostna obnova Vile Vipolže – Evropski sklad za regionalni razvoj

Vila Vipolže v Brdih je po celostni prenovi Ministrstva za kulturo Republike Slovenije odprla svoja vrata. **Najlepša renesančna vila** v Sloveniji navdušuje z novim kongresnim, kulturnim in družabnim središčem, kjer bo mogoče organizirati dogodke in srečanja s pridihom beneške elegancije in briškega gostoljubja. 17. julija 2015 se je v prostorih vile zgodil slavnostni podpis pogodbe, ko je Ministrstvo za kulturo na čelu z ministrico mag. Julijano Bizjak Mlakar predalo popolnoma prenovljeno Vilo Vipolže v upravljanje občini Brda.

Renesančna vila odseva zgodovino življenja na stičišču treh svetov in kultur. Sprva je bila lovski dvorec goriških grofov, njegovi kasnejši lastniki pa so bili plemiči rodbin Herberstein, Della Torre, Attems in Teuffenbach. Benečani so dvorec preoblikovali v elegantno vilo pravokotne oblike z dvema stolpičema. Lastnikom je služila kot poletna rezidenca z zelenim parkom. Pred vilo se še danes v nebo vzpenjajo večstoletne, najstarejše na Slovenskem rastoče ciprese. Poleg veličastnega prvega nadstropja s sodobnimi dvoranami, ki je ohranilo ime Piano Nobile, se lahko Vila Vipolže pohvali s prostori za kavarno, restavracijo z obokano vinsko kletjo, z najsodobnejšo kuhinjo in banketno sobo. Štirje apartmaji in dve suiti z najlepšim razgledom na briške griče bodo ekskluzivna dodana vrednost ob najemu Vile Vipolže.

Vrednost projekta: **7.330.071,53 EUR**
EU prispevek: **5.963.948,08 EUR**

Spletna stran: www.vilavipolze.eu

www.eu-skladi.si

11/2015

Predstavitev projektov

Ljudska Univerza Ajdovščina – Evropski socialni sklad

PROGRAMI PISMENOSTI

Programi za dvig ravni pismenosti so se izvajali med letoma 2009 in 2013. **Skupna vrednost EU sredstev: 357.531,96 evrov.** V programih je sodelovalo 826 udeležencev iz različnih ranljivih ciljnih skupin, kot so starejši ljudje, brezposelni, ljudje s posebnimi potrebami in tisti z nižjo stopnjo izobrazbe. Sodelovali so predvsem v javno odobrenih neformalnih programih usposabljanja za vseživljenjsko uspešnost, kot so:

- »Branje in pisanje« – za otroke, njihove starše in stare starše
- »Izzivi podeželja« – program za opismenjevanje na podeželju
- »Jaz in moje delovno mesto« – za zaposlene z nižjo stopnjo izobrazbe
- »Most do izobrazbe« – brezposelni in ljudje z nižjo stopnjo izobrazbe
- »Moj korak« – za ljudi s posebnimi potrebami
- »Spremenimo naše življenje z učenjem« – za starejše

PROJEKTNO UČENJE ZA MLADE ODRASLE

Program se je izvajal med letoma 2008 in 2013. **Skupna vrednost EU sredstev: 510.833,33 evrov.** V programu je sodelovalo 105 udeležencev.

Projektno učenje za mlade odrasle je javno odobren neformalni program za mlade odrasle, ki zapustijo šolanje. Z različnimi projekti in delavnicami smo uspešno uresničili več ciljev, kot je ponovna vključitev mladih odraslih v izobraževanje, pridobitev izobrazbe in zaposlitev. Nekateri ključni projekti: Video voščilnica, Film z naslovom Ajdovščina moje rodno mesto, Serija kuharskih delavnic: Dobrodošli v PUM kuhinji, Fotografska razstava: Pogled skozi objektiv itd.

SPLOŠNI PROGRAMI NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Ti programi so se izvajali med 1. januarjem 2012 in 30. junijem 2014. **Skupna vrednost EU sredstev: 158.419,34 evrov.**

Programi so bili namenjeni ljudem iz različnih ranljivih ciljnih skupin. V njih je sodelovalo 493 udeležencev. Izvedli so 31 programov v obsegu 50 ur in 1 pilotni 170-urni program »Ponudnik tradicionalnih izdelkov in storitev«.

1. Za starejše, ljudi z nižjo stopnjo izobrazbe in brezposelne: »Italijanščina za začetnike«, »Angleščina za začetnike«, »Potujmo po Evropi«, »Ne pustite, da nogavica postane prazna«, »Živim v dobi računalnikov«, »Nihče ne more vzeti tisto, kar imaš v glavi« in »Dandanes ne moremo živeti brez računalnika«.
2. Za migrante, tujce: »Govorim slovensko« in »Živim v Vipavski dolini«.
3. Za osebe s posebnimi potrebami: »Moje pravice in svoje dolžnosti«, »Na krilih znanja« in »Korak za korakom v digitalni čas«.
4. Za zaposlene osebe: »Metode in načini učinkovitega vodenja«.
5. Za ruralno prebivalstvo, ki že dela na podeželju na svoji zemlji: »Ponudnik tradicionalnih izdelkov in storitev«.

ODPIRANJE SISTEMA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V ŠIRŠEM OKOLJU – PARTNERSTVA

Projekt se je izvajal od junija 2008 do avgusta 2011. Bili so koordinator z dvema močnima partnerjem v regiji: Idrijsko Cerkljansko razvojno agencijo iz Idrije in Centrom za razvoj podeželja iz Vipave. **Skupna vrednost EU sredstev: 178.028,67 evrov.** Glavni cilji projekta: programi IKT za različne ciljne skupine, vzdrževanje e-kampus strani, usposabljanje novih avtorjev, da pripravijo nove vsebine za e-učenje e-kampus ter priprava novih vsebin in programov. Spodbudili so več kot 300 učencev, da so preizkusili e-učenje na e-kampusu, usposobili so več kot 10 novih avtorjev vsebin e-učenja in pripravili 20 novih e-programov, predvsem za zaposlene in ljudi s podeželja. Glavne teme novih e-vsebin: poslovni videz, stres, kako odpreti svoje podjetje, pridobivanje sredstev za razvoj podeželja, genetske spremembe, zdrava hrana itd.

PUM,
vse kar ti pade na um!

Predstavitev projektov

Podjetje Arctur d.o.o. – Evropski socialni sklad in Evropski sklad za regionalni razvoj

Arctur je vodilni ponudnik storitev s področja zelo zmogljivega računalništva (angl. High Performance Computing ali HPC) v Jugovzhodni Evropi. Najem superračunalnika in storitev sistemske administracije, optimizacije kode ali paralelizacije, nudijo po modelu **XaaS**, kar njihovim kupcem prinaša bistvene prihranke v primerjavi z nakupom lastne opreme. Njihove namenske informacijske rešitve (4PM, ADS) so postale nepogrešljiva orodja za marsikatero družbo ali ustanovo. Visoka vlaganja v **raziskave in razvoj**, vzorno sodelovanje z inštitucijami znanja ter **odlična mreža mednarodnih partnerjev** jim omogočajo uresničevanje strategije, ki pomeni premik na vedno bolj zahtevna računalniška okolja in prisotnost na globalnem trgu visoke informatike.

Bistven preskok se je zgodil s pomočjo projekta RIP 2009, ki ga je razpisala agencija TIA (sedanji SPIRIT), sofinanciran preko **Evropskega sklada za Regionalni razvoj**. V sklepu projekta so kupili tudi superračunalnik Arctur 1, ki je bil v tistem času eden najbolj zmogljivih superračunalnikov v regiji. Skupna vrednost projekta je bila nekaj čez 2 milijona evrov, od česar je bila višina sofinanciranja **1,1 milijona evrov**.

Z zagonom superračunalnika se je bistveno povečala potreba po sodelavcih v raziskavah ter razvoju in razpisa **Mladi raziskovalci 2010** in **Krepitev razvojnega oddelka** sta bila kot naročena za razvoj lastnih kadrov in krepitev razvojno raziskovalnih skupin. Oba projekta sta bila sofinancirana preko **Evropskega socialnega sklada**. Njihovo uspešno delo je odmevalo tudi izven Slovenije in kmalu so bili povabljeni v prve EU raziskovalne projekte (FP7). Danes je Arctur zaželen partner na projektih s področja superračunalništva, še posebej nudenja HPC storitev malim in srednjim proizvodnim podjetjem. Izkušnje in navezave v EU uspešno prenašajo tudi v domače okolje, uspešno so sodelovali pri pripravi »strategije pametne specializacije« in marsikateremu slovenskemu podjetju utrli pot na globalni trg.

Arctur d.o.o. vidi svojo priložnost v povezovanju s tujimi partnerji, pravkar pa so sredi velike investicije v nov Kompetenčni center HPC, ki ga izvajajo skupaj s Kitajskim partnerjem.

Spletna stran podjetja: <https://www.arctur.si/>

Predstavitev projektov

Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče (CČN Nova Gorica) – Kohezijski sklad

V okviru projekta "Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče (CČN Nova Gorica)" v Mestni občini Nova Gorica, občini Šempeter-Vrtojba in občini Miren-Kostanjevica gradijo centralno čistilno napravo Nove Gorice s kapaciteto 50.500 PE in kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti v skupni dolžini 18,739 km.

Novo kanalizacijsko omrežje

Izvedba projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče (CČN Nova Gorica)« bo omogočila celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v 3 občinah na porečju Soče, tj. v Mestni občini Nova Gorica in v občinah Miren-Kostanjevica in Šempeter-Vrtojba. Glavni upravičenci za infrastrukturo so gospodinjstva oz. prebivalci in gospodarstvo v omenjenih občinah, in sicer v aglomeracijah ki so večje od 2.000 PE ter tudi tisti, ki so že priključeni na kanalizacijo v drugih aglomeracijah, ki jih je mogoče z razumnimi stroški priključiti na čistilno napravo. Prav tako so upravičenci v aglomeraciji tudi tisti, ki imajo greznice in katerih greznične odplake se bodo čistile na čistilni napravi, pa jih ni mogoče priključiti na kakršnokoli čistilno napravo. Skupaj se bo na novo kanalizacijsko omrežje priključilo skoraj 42.000 ljudi.

Vrednost projekta:

Skupna investicijska vrednost projekta znaša
49.832.306,00 EUR.

Kohezijski sklad: **28.459.352,00 EUR**

Čistilna naprava

Skupna projektirana kapaciteta čistilne naprave je 50.500 PE. Delež industrijske odpadne vode je ocenjen na 10%, obremenitev z grezničnimi goščami pa je ocenjena na 2.000 PE. Maksimalni pretok, ki se črpa na čistilno napravo ob dežju je $Q_{cw} = 535,98 \text{ l/s}$. Čistilna naprava se dimenzionira na podlagi hidravlične in biološke obremenitve.

Namen projekta

Na področju odvajanja in čiščenja odpadne komunalne vode bodo investitorji zasledovali sledeče namene:

- izpolnitev zakonskih obveznosti glede izvedbe komunalne infrastrukture;
- dodatna priključitev prebivalcev na javni kanalizacijski sistem in s tem na čistilno napravo;
- zmanjšanje emisij v vodo;
- izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva;
- izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalcev na obravnavanem območju;
- izgradnja ustrezne infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, ki so v državnem programu opredeljena kot območja, ki morajo biti opremljena s kanalizacijo, skladno z evropskimi direktivami na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, in s predpristopno pogodbo;
- zmanjšanje vpliva na okolje (voda, tla);
- izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalcev.

Krožno gospodarstvo

Prehod v krožno gospodarstvo nujen in možen

Krožno gospodarstvo je strateška usmeritev Slovenije, ključno pa je aktivno in partnersko sodelovanje vseh, sporočajo udeleženci in organizatorji Konference o krožnem gospodarstvu, ki je 3. novembra v organizaciji Društva Ekologi brez meja, Ministrstva za okolje in prostor ter Službe Vlade RS za razvoj evropsko kohezijsko politiko potekala na Brdu pri Kranju.

Na izjemno dobro obiskani konferenci so predstavniki najboljših aktualnih primerov prakse iz Slovenije in Evrope pojasnili, kaj je krožno gospodarstvo. Krožno gospodarstvo je nov model, ki je nastal kot odziv na pritisk rastočega gospodarstva in potrošnje preko vseh meja. Usmerja se v preoblikovanje izdelkov in storitev, kroženje materialov, ponovno uporabo, popravila in recikliranje; temelji na uporabi energije iz obnovljivih virov, opušča nevarne kemikalije in znižuje porabo surovin.

Urša Zgojznik, predsednica Društva Ekologi brez meja pravi: "Veseli smo, da smo s konferenco uresničili našo idejo o izmenjavi mnenj in izkušenj iz prakse. Videli smo, da je prehod v krožno gospodarstvo nujen in mogoč ter da tudi za Slovenijo predstavlja številne priložnosti. Upamo, da je konferenca samo eden prvih skupnih korakov v to smer in da bomo v tem prehodu med zmagovalci."

Piše: Katja Sreš

"Za uspešen prehod je bistvenega pomena tesno sodelovanje med politiko, gospodarstvom in drugimi deležniki družbe. Raziskave so pokazale pozitivne učinke krožnega gospodarstva na BDP, zaposlovanje in okolje. Torej ne gre več za izbiro med zaposlovanjem in rastjo na eni strani ter okoljem na drugi. Imamo lahko vse. Prehod je neizogiben, omogoča rast znotraj omejitve planeta in dogaja se že zdaj!" dodaja Stephanie Hubold iz fundacije Ellen MacArthur, ki na evropski ravni predstavlja eno najpomembnejših strokovnih organizacij na področju prehoda v krožno gospodarstvo.

Tanja Bogataj, sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor je izpostavila: "Današnji dan je bil pomemben z vidika srečanja različnih deležnikov, ki so ključni pri spreminjanju tehnologij, praks in načel krožnega gospodarstva. Pomembno je bilo slišati prakse od drugod in prepoznati, kje je Slovenija že naredila korake in kje so njene močne točke za naprej tudi v globalnem smislu. Pomembno se je učiti tudi od drugih, a pri prenosu te prakse integrirati v naš sistem."

Prehod v krožno gospodarstvo bo ustvaril zmagovalce in poražence. Naša skupna naloga je, da se že zdaj premišljeno odzovemo tako, da bo v naši družbi čim več zmagovalcev. Potencialnim poražencem pa je treba pomagati, da se pravočasno pripravijo in izognejo izgubi trga, je še eden od zaključkov okroglo mize.

O krožnem gospodarstvu osebno

Ne maram mobilnega telefona za en evro

Pred nekaj dnevi sem prejela klic ponudnika mobilnih storitev. Prijazno so mi razložili, da zdaj v akciji ponujajo cenejše pakete in pričeli smo se pogovarjati o spremembi. Ko seveda naletimo na obvezni pogoj: še brezplačno delujoči mobilni telefon moram zamenjati z novim, ki mi ga zaračunajo samo en evro. Sem zagovornica družbe brez odpadkov in krožnega gospodarstva. Zato je sledilo vprašanje: zakaj bi telefon morala zamenjati, če ta še vedno brezplačno deluje? Da so pogoji taki, so mi odgovorili in brez novega telefona ne morem dobiti tega paketa. Lahko pa drugega, dražjega. Da nov telefon za en evro lahko preprosto spravim v predal.

Pokrajina Madre de Dios leži na centralno - vzhodni strani Peruja ob meji z Brazilijo in sodi v gornje porečje Amazonke. Vode od tu tečejo preko skoraj celega najširšega dela južno ameriške celine. Madre de Dios velja za epicenter biološke raznovrstnosti. Na svetu obstaja približno 250.000 vrst rastlin, od katerih jih tam najdemo 60.000. Gozdove še vedno naseljujejo plemena domorodnih prebivalcev. Številna med njimi živijo v prostovoljni izolaciji. Kot vemo, je Amazonija še edini obsežni deževni gozd planeta. Manj znano pa je, da velik del zdravil, ki jih uporablja sodobna medicina, temelji na recepturah domorodnih prebivalcev, ki so to znanje gradili tisočletja. A gozd, prebivalci in z njimi njihovo znanje, pospešeno izginjajo. V regiji Madre de Dios je vrsta [legalnih in ilegalnih rudnikov zlata](#), ki se neprestano širijo: leta 1999 so obsegali 10.000 hektarjev, leta 2012 že 50.000. Junija letos so se (nelegalno seveda) [razširili preko meja parka Amarakaeri](#). Rudniki vsako leto v okolje nenadzorovano izpustijo med 30 in 40 tonami živega srebra, v telesih več kot 76 odstotkov prebivalcev regije je nad sprejemljivo mejo, onesnaženje pa se vztrajno širi nizvodno. Prinašajo še povečan obseg lova ter vrsto družbenih problemov kot so nasilje, prostitucija ter uporaba drog in alkohola.

Mobilni telefoni vsebujejo dragocene kovine in redke minerale. Vsak iPhone 5 recimo za 1,41 evrov zlata. Na globalnem trgu jih je 45 milijonov, za njihovo proizvodnjo potrebujemo 1.600.000 ton rude iz rudnikov pokrajine Madre de Dios. V eni toni odpadnih iPhone 5 telefonov je 324-krat več zlata kot v tej rudi. Poleg dragocenih kovin vsebujejo še majhne koncentracije redkih mineralov, ki jih danes recikliramo manj od enega odstotka. Ob tem pomislimo še na delo, energijo in druge naravne vire, kot je na primer voda, ki je bila uporabljena za izdelavo telefona ter emisije zaradi transporta materialov in končnega izdelka do uporabnika. Vse za to, da ga na koncu ponudnik mobilnih storitev proda v paketu za 1 evro in predlaga, naj ga spravim v predal, če ga pač ne potrebujem.

Odpadna električna in elektronska oprema je eden najhitreje rastočih odpadkovnih tokov v Evropski uniji in leta 2020 naj bi presegel 12 milijonov ton. Ker gre za nevarne odpadke, zakonodaja zahteva ločeno zbiranje, vključno z mobilnimi telefoni, ki jih lahko oddamo prodajalcu ob nakupu novega ali v najbližjem zbirnem centru. Četudi odmislimo, da številni mobilni telefoni končajo v predalih ali na drugih nepravih mestih, zgolj ločeno zbiranje in predelava ne rešujeta problema. Velika količina teh odpadkov še vedno konča v deželah v razvoju, kjer na koncu pristanejo na neurejenih odlagališčih. Življenjska doba naprav je vedno krajša. Tudi zaradi načrtovane zastarelosti, ko nekateri proizvajalci vanje vgrajujejo dele, ki se kvarijo hitreje ali pa načrtujejo postopne korake razvoja tako, da naprave hitro tehnološko zastarajo. Za proizvodnjo novih potrebujemo vedno večje količine vhodnih materialov, ki so na globalnem trgu vedno dražji.

Da bi problem lahko učinkovito rešili, morajo oblikovalci znova sesti za risalne mize. V svetu mobilnih telefonov so že nastale ideje o [modularni zasnovi](#). V prihodnje jih bomo sestavljali kot lego kocke in jih prilagajali svojim osebnim potrebam. Zamenjane dele pa vrnili proizvajalcem. Novo zasnovo telefonov bodo nadgradili novi poslovni modeli. Recimo lizing, kjer proizvajalec ali dobavitelj uporabniku zagotavlja popravilo ali nadgradnjo zakupljene opreme. Tako bodo znova zainteresirani za izdelavo aparatov z daljšo življenjsko dobo, ki jih bo mogoče preprosto popravljati in vračanje materialov v tehnološke kroge bo tudi zanje postalo zanimivo. Takšni poslovni modeli niso primerni le za tehnološko zapletene izdelke, pač pa tudi za tako preproste kot so denimo [kavbojke](#). Proizvajalec ima tako nižje stroške in predvidljivejše finančne tokove, uporabnik prijaznejšo storitev, planet pa manj težav z našim načinom življenja.

Piše: Erika Oblak

Neposredne potrditve projektov

Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, v vlogi organa upravljanja za evropske strukturne sklade in Kohezijski sklad, je izdala naslednje odločitve o finančni podpori projektom:

Programsko obdobje 2007–2013

»Nakup in obnova pritličja objekta Galeb – raziskovalna dejavnost UP IAM – UP FAMNIT«: za projekt v skupni vrednosti dobrih 668 tisoč evrov bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval približno 562 tisoč evrov.

V projekt sodi nakup pritličja objekta Galeb na Kettejevi ulici 1 v Kopru ter njegova preureditev za ustrezno in funkcionalno opravljanje osnovne dejavnosti Inštituta Andreja Marušiča ter delno Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije na področju raziskovalnih dejavnosti. Z nakupom novih prostorov, ki bodo ustrezno funkcionalno preurejeni in opremljeni z novo visoko tehnološko in raziskovalno opremo, se bo dvignila tehnološka raven eksperimentalno raziskovalnega dela.

[Več informacij.](#)

»Prenova in preureditev prostorov ter dobava tehnološke opreme za področje ekofiziologije in varstva okolja«: za projekt v skupni vrednosti skoraj 615 tisoč evrov bo Evropski sklad za regionalni razvoj bo zanj prispeval slabih 500 tisoč evrov.

V okviru projekta, ki ga bo izvajal Kmetijski inštitut Slovenije, bo prenovljen del prostorov v I. nadstropju centralnega laboratorija ter dobavljena nova visoko tehnološka raziskovalna oprema, s čimer se bo dvignila tehnološka raven eksperimentalno raziskovalnega dela. Poleg boljše organiziranosti, učinkovitosti in kakovosti laboratorijskega dela, bo v prenovljenih prostorih mogoče izvajati kompleksne raziskave in naloge na področju ekofiziologije in varstva okolja, in sicer na področju genetike, rastlinske fiziologije, žlahtnjenja in rastlinske pridelave.

[Več informacij.](#)

»Novi prizidek Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete, Oddelka za lesarstvo«: za projekt v vrednosti skoraj 1,1 milijona evrov bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval slabih 688 tisoč evrov.

Z novogradnjo prizidka oddelka za lesarstvo Biotehniške fakultete, bruto površine 542,26 m², bo mogoče zagotoviti prostor za 3 laboratorije, spremljajoče prostore za 10 kabinetov ter komunikacijske, sanitarne in skladiščne površine. Novi prizidek dejansko predstavlja nadomestilo za obstoječe, v veliki meri neustrezne, najete prostore. V sklopu naložbe se bo poleg gradbeno-obrtniških del nabavila tudi nova laboratorijska in pohištvena oprema, ki bo omogočila nemoteno opravljanje znanstvenoraziskovalne in izobraževalne dejavnosti.

[Več informacij.](#)

Aktualni razpisi

Javni razpis za krepitev zmogljivosti NVO za zagovorništvo in izvajanje javnih storitev 2015-2019

Namen razpisa: krepitev zmogljivosti NVO za zagovorništvo, za organizacijski razvoj NVO in za izvajanje javnih storitev tj. krepitev čezsektorskega sodelovanja, povezovanja in vzpostavljanja partnerstev z namenom reševanja družbenih izzivov.

Upravičenci: NVO

Rok za prijave: 1. 12. 2015 do 15. ure

[Povezava do razpisa.](#)

Javni razpis "Prva zaposlitev na področju vzgoje in izobraževanja"

Namen razpisa: cilj javnega razpisa je zaposlitev 300 učiteljev začetnikov, 126 v vzhodni in 174 v zahodni kohezijski regiji, za obdobje desetih mesecev, in sicer na projektnem delovnem mestu učitelja ali vzgojitelja v vrtcih, osnovnih šolah, srednjih šolah in šolah ter zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok ter mladostnikov s posebnimi potrebami

Upravičenci: javni vrtec, osnovna šola, srednja šola, dijaški dom ali šola oziroma zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, ki je vpisana v razvid kot izvajalec javnoveljavnega programa za predšolske otroke, javnoveljavnega izobraževalnega programa, javnoveljavnega programa za dijaške domove oziroma javnoveljavnega programa vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Rok za prijave: 17. 12. 2015

[Povezava do razpisa.](#)

Program Prvi izziv 2015

Program Prvi izziv 2015 bo izvajal Zavod RS za zaposlovanje.

Namen razpisa: Namen programa je spodbuditi zaposlovanje brezposelnih oseb, mlajših od 30 let, ki so vsaj 3 mesece vodene v evidenci brezposelnih oseb, kar jim bo omogočilo integracijo v delovno okolje, ter izboljševalo njihovih zaposlitvenih možnosti. Dodana vrednost programa je prispevek k doseganju čim hitrejši in stabilni zaposljivosti ciljne skupine, kot tudi zmanjševanje neskladja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela.

Razpis za program Prvi izziv bo objavljen v kratkem, zato spremljajte spletno stran www.eu-skladi.si.

Aktualni razpisi ETS

Pregled razpisov transnacionalnih programov in programa Interreg Europe

Obvestila

Zaključki in otvoritve projektov 2007-2013

Otvoritev projekta "Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče (CČN Nova Gorica)" bo 3. 12. 2015.

Več informacij o projektu na naslednji [povezavi](#).

Otvoritev Nordijskega centra za smučarske teke v Planici bo 11. 12. 2015.

Podrobnejše informacije o projektu dobite na spletni strani <http://www.nc-planica.si/dejavnost-zavoda/>.

Uvodna prireditev – Predstavitev Programa Interreg Slovenija - Avstrija

Kdaj: 2. 12. 2015 ob 10.30

Kje: Hotel Thermiana Laško

Več informacij na naslednji povezavi.

Predstavitev prvega razpisa v okviru Strategije pametne specializacije - S4

Kdaj: 4. 12. 2015 ob 12.00

Kje: **SNG Opera in balet**, Župančičeva ulica 1, Ljubljana

Več informacij na naslednji [povezavi](#).

Uvodna prireditev – Predstavitev Programa Interreg Slovenija - Hrvaška

Kdaj: 9. 12. 2015 ob 10.00

Kje: Narodni dom Celje, Trg celjskih knezov 9

Več informacij na naslednji [povezavi](#).

Razvojna delavnica: Design management in znamčenje kot sistemska smer razvoja »lesarskih podjetij«

Kdaj: 10. 12. 2015 ob 10.00

Kje: Poslovna stavba Slovenijales, Dunajska 22, Ljubljana

Program

Prijave na naslednji povezavi.

Dogodki na temo finančnih instrumentov

V začetku leta 2016 bo organiziranih vrsta delavnic na temo izvajanja finančnih instrumentov.

Več informacij in programi so dosegljivi na naslednji [povezavi](#).

Obvestila

Portal e-Uprava

Enostaven nakup vrednotnice.

Plačevanje in urejanje ter oddaja vlog preko spleta!

Mobilna eUprava.

Uporabnikom je dostopen prenovljen portal eUprava!

Pridružite se novemu državnemu portalu eUprava in sporočite svoje odzive, mnenja, tudi kritiko.

<https://e-uprava.gov.si/>

Celostna grafična podoba evropske kohezijske politike 2014–2020

Priročnik za celotno grafično podobo lahko najdete [tukaj](#). Logotipi so dosegljivi na [naslednji povezavi](#). Predstavitveni filmček celostne grafične podobe pa najdete [tukaj](#).

Nova platforma za izobraževanje odraslih - EPALE

Aktualne novice v izobraževanju odraslih, inovativni pristopi za prenos vsebin, pomembnejši evropski in nacionalni dogodki IO, obveščanja o novostih s področja IO, razmišljanja strokovnjakov izobraževanja odraslih.

Več informacij na [povezavi](#).

Izboljšanje kakovosti zraka v mestih

Evropska komisija postavlja prav poseben izziv za izboljšanje kakovosti zraka v mestih. Nagrada: 3 milijoni evrov! Vse informacije na <http://ec.europa.eu/research/horizonprize/index.cfm?prize=clean-air>.

Informacije o EU virih financiranja za MSP

Na tem spletišču boste našli napotke glede pridobivanja sredstev Evropske unije. Tu boste izvedeli več o bankah in skladih tveganega kapitala, ki zagotavljajo finančno podporo EU.

Podrobeneje na:

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_sl.htm

Vodnik po financiranju EU za začetnike

Vodnik bo v pomoč malim podjetjem, nevladnim organizacijam, mladim, raziskovalcem, kmetom, javnim organom in drugim. Vsebuje osnovne informacije in napotila na spletne strani o možnostih financiranja s sredstvi EU v obdobju 2014–2020, predvsem pa pojasni kje in kako zaprositi za sredstva ter druga splošna pravila (upravičenost itd.): http://ec.europa.eu/budget/funding/index_sl.

Obvestila

Finančni instrumenti

Do leta 2020 bo v okviru izvajanja evropske kohezijske politike velik poudarek na t.i. finančnih instrumentih. Kaj in za koga so finančni instrumenti si lahko na kratko ogledate na naslednji povezavi: <https://vimeo.com/116960592>. Več informacij pa lahko pridobite na platformi <https://www.fi-compass.eu/>.

Večletni finančni okvir za različne programe

EU politike se izvajajo skozi vrsto različnih programov in vrst financiranja, kar zagotavlja finančno podporo tisočim upravičencem kot so kmetje, študenti, raziskovalci, nevladne organizacije, podjetja, mesta, regije in mnogi drugi.

Programe večletnega finančnega okvirja 2014–2020 z višino predvidenih sredstev in njihovo zakonodajno podlago si lahko preberete [tukaj](#).

Smernice za prejemnike sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter s tem povezanih instrumentov EU

Ta vodnik pojasnjuje, kako učinkovito dostopati do evropskih strukturnih in investicijskih skladov in kako jih je mogoče dopolnjevati z drugimi instrumenti ustreznih politik Unije.

Dokument je dostopen [tukaj](#).

Materiali: Kohezijska politika 2014–2020

Materiali DG Regia o kohezijski politiki v 2014–2020 v slovenščini, ki jih lahko brez težav uporabljate – infografika, video, brošure, podatki po državah, preglednice in predstavitve, se nahajajo na naslednji [povezavi](#).

Panorama pa je revija, ki jo izdaja Evropska komisija in je trimesečnik o akterjih na področju regionalnega razvoja.

Več si lahko preberete [tukaj](#) v novi jesenski številki.

Oddaja prava ideja

Oddajo **Prava ideja**, ki jo sofinancira EU in v kateri so predstavljeni tudi zanimivi projekti, sofinancirani iz EU sredstev, si lahko ogledate **ob četrtek ob 21.30 na TVSLO 1**. Za zamudnike pa so na voljo v [arhivu oddaj](#).

Razpisi EKSRR in ESRR

Razpisi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo so dostopni prek:

[Razpisi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja](#)

[Razpisi Evropskega sklada za ribištvo](#)

Obvestila

Kontakt

Vsi upravičenci, ki ste pristojni za pravilno izvajanje projektov, vključno z izvajanjem nalog informiranja in obveščanja javnosti, se lahko obrnete na kontaktno osebo za informiranje in obveščanje javnosti pri organu upravljanja:

- Nataša Rojšek: natasa.rojsek@gov.si

Vabimo vas, da aktivno sodelujete pri oblikovanju e-novičk s svojimi vsebinskimi predlogi, prav tako lahko predlagate primere dobrih praks, saj bodo e-novičke z vašo pomočjo še učinkoviteje dosegale svoj namen. Svoje predloge lahko pošljete na elektronski naslov info.svrk@gov.si.

Prijetno branje vam želimo!

Oblikovala in uredila:
Nataša Rojšek
Lektura: Nataša Kogej

